

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความมั่นคงทางสุขภาวะของเด็กตามหลักภวนา 4: กรณศึกษากรลุ่มรักลูกให้ถูกรรรม” โครงการร่วมมือระหว่างเครือข่ายการให้บริการสังคม ตามนโยบาย การบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

ใช้วิธีการผสมผสาน (Mixed Method) เป็นการศึกษาโดยดำเนินการวิจัยทั้งระเบียบวิธี วิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการทำการการวิจัยแบบขนานที่ดำเนินไปพร้อมกันทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1) ศึกษาผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้วิธีการศึกษาการ วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สภาพปัญหาของประชากรก่อนเข้ารับการอบรม พร้อมทั้งทำ ความคุ้นเคย เพื่อมุ่งแสวงหาความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง นำมากำหนดกรอบแนวคิด นิยามตัวแปร ประกอบกับการศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำราวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้สร้าง แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ใน วันที่เข้ารับการอบรมจริง

2) ศึกษาผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเกต (observational research) ลงลึกไปศึกษากลุ่มตัวอย่างแบบมีส่วนร่วม (participation) เป็นหลัก โดยแฝงตัวอยู่กับเด็กและผู้ปกครองของกลุ่มรักลูกให้ถูกรรรม เข้าไปมีส่วนร่วมในการอบรม เพื่อสังเกตกลุ่มตัวอย่าง ในการเลือกผู้ปกครองของเด็กสำหรับเก็บข้อมูลจากการจัดกลุ่มสนทนา ประเด็นเฉพาะ (Focus Group Discussion) รวมทั้งสัมภาษณ์ความคิดเห็นพูดคุยอย่างไม่เป็น ทางการ (Informal Interview) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบจากการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีการกระจายของประชากรในระดับต่างๆ จึงมีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกศึกษาจากประชากร กลุ่มรักลูกให้ลูกธรรม ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายผู้ให้บริการสังคมและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกลุ่มดังกล่าวได้ขออนุญาตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นสถานที่ในการประกอบกิจกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – ปี พ.ศ. 2558 เนื่องจากเป็นสถานที่ๆ มีคนมารวมตัวประกอบกิจกรรมทางศาสนาสูง ผู้ที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ได้มีการสมัครใจเข้ารับการศึกษารเรียนรู้การพัฒนาเด็กตามหลักพระพุทธศาสนา อีกทั้งประชากรมาจากหลากหลายชนชั้นทางสังคม สามารถเข้าถึงการเก็บข้อมูลได้โดยตรงทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สามารถควบคุมคุณภาพได้จากการสังเกตพฤติกรรม สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การดำรงชีวิต การเข้าถึงประชากรพบปัญหาหลากหลายกว่า เป็นกลุ่มที่ดำเนินการฝึกอบรมจริยธรรมให้แก่เด็กและครอบครัวมาเป็นระยะเวลากว่า 5 ปี มีสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่มรักลูกให้ลูกธรรม อาทิ พระวิทยากร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ครูพี่เลี้ยง และประชากรที่มุ่งเน้นเก็บข้อมูลครั้งนี้คือเด็ก และผู้ปกครองของเด็ก จำนวน 1,320 คน ทำให้คาดการณ์ได้ว่าผู้ที่ให้ความสนใจน่าจะมีความตระหนักถึงปัญหาของเด็กและครอบครัวของตนเอง กลุ่มรักลูกให้ลูกธรรมจึงมีความน่าจะเป็น ตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้ดีกว่าในชุมชนอื่น ๆ ดังที่ได้สะท้อนถึงผลงานในการพัฒนาเด็กตามหลักพระพุทธศาสนาในระยะเวลาที่ผ่านมาได้พอสมควร จึงเป็นมูลเหตุให้เลือกศึกษาให้เฉพาะประชากรในกลุ่มรักลูกให้ลูกธรรมในการศึกษาครั้งนี้

2. การเลือกระดับบุคคล ได้ใช้วิธีการเลือกจากบัญชีข้อมูลรายชื่อผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร 3 วัน จำนวน 1 ครั้ง ขึ้นไป ของกลุ่มรักลูกให้ลูกธรรม ในปี พ.ศ. 2556 ถึง ปี พ.ศ. 2557 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน จากข้อมูลในบัญชีรายชื่อการสมัครเข้ารับการอบรม มีขนาดของประชากรเด็กที่ในการวิจัยครั้งนี้ มีอายุระหว่าง 4-18 ปี จำนวน 340 คน และผู้ปกครองของเด็กจำนวน 250 คน

3. จากนั้นใช้วิธีเลือกสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มตัวแทนเด็ก 1 คนต่อที่พัก 1 หน่วย (ครัวเรือน) เพื่อเป็นการกระจายการเก็บข้อมูลให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความครอบคลุมมากที่สุด ได้ขนาดประชากรเด็กที่ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุระหว่าง อายุ 4-18 ปี จำนวนทั้งสิ้น 260 คน

4. สุ่มตัวอย่างจากขนาดประชากรเด็กที่ได้มาข้างต้น โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ขนาดประชากร 260 คน ได้ขนาดตัวอย่าง อย่างน้อย 165 คน เกือบจริง 185 คน

5. เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ปกครองของเด็ก โดยเจาะจงเลือกสรรขึ้นมาตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของผู้ปกครองของเด็กที่เข้ารับการอบรม 1 ครั้ง และ กลุ่มของผู้ปกครองของเด็กที่เข้ารับการอบรมมากกว่า 1 ครั้ง กลุ่มละ 12 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 24 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นแบบวัดที่ผู้ตอบสามารถประเมินได้ด้วยตนเอง มีอายุ 4-18 ปี ไม่จำกัดเพศ ในกรณีที่ไม่สามารถอ่านออก เขียนได้ ใช้วิธีให้บุคคลอื่นอ่านให้ฟังและผู้ตอบเป็นผู้เลือกคำตอบด้วยตนเอง และใช้เครื่องมือ ได้แก่ อุปกรณ์กล้องถ่ายรูป เทปบันทึก วีดีโอ สมุดบันทึกการสังเกต และผู้วิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม (questionnaire) ศึกษาการค้นคว้าพัฒนาเครื่องมือ จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้จากการศึกษาสภาพของปัญหาจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหา

2. ร่างคำถามแบบสอบถาม โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำเสนอร่างเครื่องมือ เนื่องจากกลุ่มที่ศึกษาเป็นเด็ก จึงเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ มีข้อความถามโดยการแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก โดยสอบถามจากผู้ปกครองของเด็ก ประกอบด้วย (1) เป็นแบบคำถามปิด (close ended questions) ด้วยแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (multiple choice items) จากคำตอบที่กำหนดให้ผู้ตอบจะต้องเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว (2) คำถามที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open questions) ให้ผู้ตอบตอบเอง²

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นระดับความมั่นคงทางสุขภาวะของเด็ก ประกอบด้วย คำถามเชิงพฤติกรรมหรือวัตถุวิสัย (objective measure) ให้เด็กเลือกคำตอบเพียง

¹ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 43.

² สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุฬนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2554), หน้า 147-149.

คำตอบเดียว (close-end) ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 4 ด้าน (1) กายลักษณะเป็นเป็นคำถามเชิงบวก คำถามเป็นลักษณะคำถามปลาย โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้³ ภาวณา (2) สีลภาวณา (3) จิตตภาวณา และ (4) ปัญญาภาวณา ด้านละ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 24 ข้อ มี

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
มากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
มาก	ได้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ได้ 3 คะแนน
เล็กน้อย	ได้ 2 คะแนน
ไม่เลย	ได้ 1 คะแนน

การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้แปลผลค่าเฉลี่ยข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลมีดังนี้ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ระดับน้อยที่สุด ⁴

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาความมั่นคงทางสุขภาวะของเด็ก ให้เด็กแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกนึกคิดของตน โดยไม่มีข้อจำกัดแนวทางคำถามปลายเปิด (guidelines)

3. ตรวจสอบคุณภาพ ความตรงตามเนื้อหา (content validity) ความเป็นปรนัย และความสามารถนำไปใช้ได้ ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IQC) ผ่านการพิจารณาโดยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ปรับแก้ตัวอักษรให้ครอบคลุมมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ประเมินความเหมาะสมของแต่ละข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IQC) เท่ากับ .87

³ ชูติ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2552), หน้า 108.

⁴ ชูศรี วงศ์รัตนะ, *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิตร, 2541), หน้า 75.

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (1) พระมหาอำนาจ อัสการี, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (2) รศ.นงลักษณ์ วัฒนสิงห์ นักวิชาการอิสระ (3) รศ.ดร.เอื้อมทิพย์ ศรีทอง อาจารย์พิเศษภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (4) ผศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.ม. สาขาวิชาบริหารการศึกษา (5) ผศ.ดร.สมชัย ศรีนอก หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ตรวจสอบคุณภาพข้อคำถามรายข้อ ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากร คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนที่มาเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบคุณภาพข้อคำถามรายข้อ วัดโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α – Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .919

6. นำข้อมูลที่ได้ทำการทดลองกับประชากรกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น สร้างคู่มือลงรหัส ทำการตรวจสอบรหัส มาวิเคราะห์ เพื่อหาข้อบกพร่องและทำการแก้ไข จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับการเตรียมเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ในวันเข้ารับการอบรมจริง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาโดย ได้วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ 4 ระยะคือ

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลจากเอกสาร เริ่มตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2557-30 กันยายน 2557

ระยะที่ 2 สังเกตกลุ่มตัวอย่าง เริ่มตั้งแต่ 30 กรกฎาคม 2557-30 เมษายน 2558

ระยะที่ 3 เก็บข้อมูลแบบสอบถาม เริ่มตั้งแต่ 25 ตุลาคม 2556-30 ตุลาคม 2556

ระยะที่ 4 เก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่ 25 ตุลาคม 2556-28 พฤศจิกายน 2557

ระยะที่ 5 เก็บข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 28 ตุลาคม 2556

1) เก็บข้อมูลจากเอกสาร (documentary work) งานวิจัย ตำราวิชาการ วารสาร หนังสือ พระไตรปิฎก แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งต่างๆ เพื่อศึกษานิยาม ความหมาย กำหนดกรอบแนวคิด ตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2) เก็บข้อมูลจากการสังเกต (observation) ก่อนการอบรม โดยการเข้าไปศึกษาพูดคุย กับ พระวิทยากร ครู พี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็ก ได้กำหนดประเด็น ปัญหาการวิจัยไว้กว้างๆ และสัมภาษณ์ อย่างไม่เป็นทางการ (information interview) เพื่อศึกษาบริบทปัจจัยที่มีอิทธิพล กับสภาพ

ครอบครัวสังคมเศรษฐกิจ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมที่เอื้ออำนวยให้เด็กมีสุขภาวะที่ดี ประกอบการสร้างเนื้อหาข้อคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้

3) ทำการสำรวจ (field survey) รวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นของเด็ก เก็บข้อมูลแบบสอบถามภาคสนาม ก่อนเก็บข้อมูลดำเนินการเก็บข้อมูลได้วางแผนการสำรวจความคิดเห็นร่วมกับผู้ช่วยเก็บข้อมูล ทำความเข้าใจในข้อคำถามให้แก่ผู้ช่วยสำรวจความคิดเห็น มีมนุษยสัมพันธ์อันดี มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ ในการลงภาคสนาม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและครอบคลุมตรงกลุ่มเป้าหมาย⁵ และทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองพร้อมกับทีมงาน โดยการซักถามและให้ตอบเอง หลังจากรวบรวมแบบสอบถาม จัดได้การนำข้อมูล มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกแบบสอบถามที่ใช้ได้ มาแปลงข้อมูล ตามคู่มือลงรหัสที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลที่ลงรหัสมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อมูลที่พร้อมนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4) ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครองของเด็ก โดยได้เข้าไปปะปนรวมอยู่และทำกิจกรรมรวมอยู่กับผู้ปกครองของเด็ก จากที่ได้ทำการที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามจากเด็กได้นำรายชื่อประชากรที่เป็นผู้ปกครองของเด็ก พร้อมกับการพิจารณาคุณสมบัติของผู้เข้า สันทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่ได้สังเกตแบบมีส่วนร่วม จนได้ข้อมูลของผู้ปกครอง ที่เหมาะสมในการลงลึกผู้รู้ มีประสบการณ์ในการดูแลเด็ก เจาะจงจากผู้ปกครองของเด็กที่เต็มใจเข้าร่วมให้ข้อมูล ผู้วิจัยเปิดเผยตัวเมื่อได้กลุ่มตัวอย่างและทำการนัดหมายการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจนได้ข้อมูลอ้อมตัว

5) เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทำการสนทนาอภิปรายเพื่อมุ่งหาข้อเท็จจริง ในประเด็นที่เกี่ยวกับข้องกับแนวทางการพัฒนาความมั่นคงทางสุขภาวะของเด็กตามหลักภวนา 4 โดยมุ่งความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา และดำเนินการสนทนาโดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการสนทนากลุ่ม เพื่อความต่อเนื่องและได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ โดยผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน⁶

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ด้วยสถิติดังต่อไปนี้

⁵ ฉัตรสุนัน พงษ์นิญโญ, หลักการวิจัยทางสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์, 2553), หน้า 161.

⁶ ชาย โพธิ์สีดา, ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2556), หน้า 195-210.

ตอนที่ 1 เสนอค่าสถิติพรรณนา (descriptive statistics) สำหรับวิเคราะห์บรรยายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ระดับความมั่นคงทางสุขภาวะของเด็กตามหลักภาวนา 4 สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 เสนอค่าสถิติอ้างอิง (inferential statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงทางสุขภาวะของเด็กตามหลักภาวนา 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การบรรยายข้อมูลในรูปแบบของตาราง สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (T-Test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One-Way ANOVA of Variance) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป แสดงให้เห็นค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (between group mean square) สูงกว่าค่าความแตกต่างภายในกลุ่ม (Within Group Mean Square) มาก ค่า F จึงสูงและมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁷

เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างกลุ่มย่อยของตัวแปรอิสระด้วยวิธีการของ (multiple comparison) ด้วยวิธี LSD (Least Significant Different) เพื่อให้ทราบว่าคู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบพหุคูณต่อไป

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ จัดบันทึกจากการสังเกต มาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการเปลี่ยนข้อมูลจากอุปกรณ์ช่วยเก็บข้อมูล กล้องถ่ายรูป เทปบันทึก วีดีโอ สมุดบันทึก ฯลฯ ด้วยวิธีการตีความข้อมูล ให้เป็นสารสนเทศคำพรรณนา (description) อาศัยกระบวนการอุปนัย ประกอบกับความรู้เชิงทฤษฎี

⁷ สุชาติ ประเสริฐรัฐสินธุ์, การใช้สถิติในงานวิจัยอย่างถูกต้องและได้มาตรฐานสากล, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา, 2556), หน้า 65.